

Gislaveds kommun

## Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Gullviveskolan i Gislaveds kommun

## Skolinspektionens beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att senast den **15 maj 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

### Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; 3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

### Åtgärder

- Se till att se till att elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Se till att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Se till att eleven ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att eleven behöver.

**Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

**Åtgärder**

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet.
- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår att det sker ett strategiskt arbete i arbetet med att tillförsäkra alla elever studiero.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. I detta ingår att skolan har ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling, som bygger på en analys av de behov som finns på skolan.

**Grundläggande förutsättningar för skolenheten**

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro, samt skyndsamt utreda frånvaron vid upprepade eller längre frånvaro. (7 kap. 17 och 19 a §§ skollagen)
- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

**Åtgärder**

- Se till att Gullviveskolan säkerställer att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.
- Se till att elevhälsan vid Gullviveskolan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. I detta ingår att elevhälsan på skolan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser.

**Styrning och utveckling av verksamheten**

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap.

4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

### Åtgärder

- Se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. I detta ingår att uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen.
- Se till att rektorn beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen.
- Se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

### Ytterligare brist

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Språkval erbjuds i enlighet med författningarna (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5-7 §§ skolförordningen)
- Elevens val erbjuds i enlighet med författningarna (9 kap. 8 § skolförordningen)

### Åtgärder

- Se till att eleverna på Gullviveskolan erbjuds språkval enligt författningarna. I detta ingår att eleverna istället för något av språken tyska, franska och spanska som språkval får välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.
- Se till att eleverna vid Gullviveskolan erbjuds elevens val i enlighet med författningarna. I detta ingår att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

## Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer även att Gullviveskolan inte utformar utbildningen på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att det vid skolan inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Rektorn följer inte heller upp att alla elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Mot bakgrund av att det finns elever på skolan som inte är trygga och som inte har studiero, är det särskilt

viktigt att ett arbete för att skapa trygghet, studiero och för att motverka kränkande behandling bedrivs på skolan. Skolinspektionen bedömer fortsättningsvis att Gullviveskolan inte säkerställer att eleverna deltar i den verksamhet som anordnas för den avsedda utbildningen, då elever deltar i den kommunala musikskolans verksamhet under skoltid. Vidare bedömer Skolinspektionen att elevhälsan vid Gullviveskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, utan främst arbetar åtgärdande på individnivå. Fortsättningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsan på Gullviveskolan inte består av alla de kompetenser som en grundskola ska bestå av, då en skolpsykolog inte deltar i något förebyggande eller hälsofrämjande arbete på skolan. En elevhälsa ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Härutöver bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn följer inte upp skolenhetens resultat eller trygghet och studiero. Då kunskapsresultat, värdegrundsarbete, trygghet och studiero eller kränkande behandling inte följs upp eller analyseras på skolan beslutar och genomför rektorn därmed inte nödvändiga utvecklingsåtgärder på skolan. Slutligen bedömer Skolinspektionen att eleverna på Gullviveskolan inte informeras om och erbjuds språkval i enlighet med författningarna och inte heller erbjuds elevens val i enlighet med författningarna.

## Föreläggande

### Extra anpassningar och särskilt stöd

#### Extra anpassningar

##### *Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att elever vid Gullviveskolan inte alltid ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Utredningen visar att det på Gullviveskolan finns elever i behov av extra anpassningar som inte får det stöd de behöver.

##### *Rättslig reglering*

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, och inte annat följer av 3 kap. 8 § skollagen ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt läroplanen för grundskolan, har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar samt den hjälp de behöver.

*Skolinspektionens utredning*

Lärarna säger i intervjun att alla elever på skolan med behov av extra anpassningar inte får det i nuläget och att det ibland brister avseende extra anpassningar. De säger fortsättningsvis att behoven ska utgöra underlaget, men att det inte finns någon gemensam rutin för hur behoven ska bedömas utan att detta görs i de olika arbetslagen. Lärarna säger även att det inte finns någon gemensam syn på hur extra anpassningar ska utvärderas och att de inte vet vilken roll rektorn har i arbetet med extra anpassningar. Lärarna säger fortsättningsvis att hur ofta extra anpassningar följs upp varierar mellan lärare. Någon lärare säger att de i deras årskurs följer upp extra anpassningar en gång per termin.

Representanter från elevhälsan säger att det finns elever som inte får extra anpassningar trots att de behöver det. De säger att alla lärare inte har förstått nyttan med extra anpassningar då det inte finns en gemensam syn implementerad på skolan avseende detta. Elevhälsan säger att de vill att lärarna ska förändra sin undervisning och att de bollar tillbaka elever, som enligt elevhälsan inte fått extra anpassningar, till lärare. Personal från elevhälsan uppger att de vill att lärarna bättre ska se behoven av konkreta åtgärder för de elever som är i behov av extra anpassningar och inte bara att dokumentationen ska ske. På fråga om rektorns roll avseende extra anpassningar svarar elevhälsan att de inte vet.

Rektorn uppger att alla elever som är i behov av extra anpassningar inte får sådana anpassningar. Det finns en syn hos vissa lärare att eleverna "växer till sig så det kommer gå bra", säger rektorn. Rektorn uppger även att det inte finns några klara rutiner eller klara former för hur lärarna ska anmäla att elever befaras inte nå kunskapskraven. Rektorn uppger vidare att personalen börjar få en gemensam syn på skolan om extra anpassningar och att det ska skrivas fram rutiner för extra anpassningar. För att extra anpassningar ska ge effekt, görs utvärderingar av extra anpassningar genom samarbete mellan elevhälsoteamet och lärarna. Rektorn uppger också att hon följer upp att elever får extra anpassningar genom dokumentation och ett tätt samarbete med elevhälsoteamet.

Särskilt stöd

Elevers behov av särskilt stöd utreds inte skyndsamt

*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt på Gullviveskolan. Skolinspektionens utredning visar att elevers behov av stöd inte alltid utreds skyndsamt, då det tar cirka ett år innan en psykologutredning påbörjas från det att behovet av utredning har anmälts.

*Författningsstöd*

Av skollagen framgår om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

*Skolinspektionens utredning*

De gånger som en elevs behov av särskilt stöd behöver utredas av en psykolog kan det, enligt lärare, ta upp till ett år innan en utredning startar. Lärare säger att detta beror på att det är lång kö hos psykologen. Lärare säger fortsättningsvis att det tar ett par veckor innan en utredning är klar, om inte en psykolog är inblandad. Lärare säger att de anmäler till specialpedagogen om det finns ett behov av särskilt stöd. Enligt lärare är det specialpedagogen som skriver åtgärdsprogram. Lärare säger vidare att det finns många elever som inte har åtgärdsprogram trots stora behov. En lärare uppger att trots att hen gett extra anpassningar och anmält oro för att 10 elever i matematik riskerar att inte nå kunskapskraven, så har inga åtgärdsprogram upprättats.

Utredningar då skolpsykolog behövs, tar minst ett år innan utredningen startar, säger representanter för elevhälsan. Representanter för elevhälsan säger de i elevhälsan anmäler behov av psykologutredning till en lista hos kommunens psykolog, som sedan behandlar ärendena på listan i ordning. När psykologen väl startar utredningen går det dock snabbt. Elevhälsan säger i intervjun att lärarna alltid ska ge eleverna extra anpassningar innan eventuella åtgärdsprogram skrivs. De berättar vidare att det finns många utbildade lärare på skolan och att problemen kan väntas ut av lärare, där stöd hade behövts sättas in tidigare.

Rektorn säger att när det gäller psykologutredningar, tar det cirka ett år från det att behovet anmäls till det att utredningen sätts igång. Elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt på skolan de gånger en psykologutredning inte behövs, säger rektorn.

Elever i behov av särskilt stöd ges inte alltid stöd

*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att alla elever vid Gullviveskolan som är i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. Utredningen visar att det finns elever som är i behov av särskilt stöd som inte får sådant stöd.

*Författningsstöd*

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt läroplanen för grundskolan har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

*Skolinspektionens utredning*

Lärare säger att alla elever inte får det särskilda stöd som utredningarna visar att de är i behov av. De berättar att specialpedagogen skriver åtgärdsprogrammen, men att det inte finns någon som kan vidta de åtgärder som eleverna är i behov av. Lärarna svarar nej på frågan om alla elever har åtgärdsprogram, som trots extra anpassningar riskerar att inte nå målen. De beskriver vidare att skrivna åtgärdsprogram utvärderas av lärare, men att de inte vet om rektorn tar del av denna utvärdering. Lärarna säger också att det inte finns någon rutin för hur de ska hantera processen med elever i behov av särskilt stöd. Lärare säger att de inte vet hur rektorn ser till att särskilt stöd ges till elever eller rektorns roll i arbetet med särskilt stöd. Lärare ger som exempel att elever som får särskilt stöd får detta individuellt och i små grupper.

På fråga om alla elever får det särskilda stöd utredningarna visar svarar elevhälsan att de inte tror att eleverna får det stöd de har rätt till, beroende på bristande kunskaper hos lärare. En annan orsak till att särskilt stöd inte kan ges anger elevhälsan till att de är trångbodda och det saknas grupparbetsrum på skolan.

På fråga om alla elever får det särskilda stöd de behöver uppger rektorn att det säkert finns ett större behov av det på skolan. Vidare uppger rektorn att hon säkerställer att undervisningen utformas så att eleverna får det särskilda stöd de behöver genom att vara effektiv med de resurser som är tilldelade men att det saknas resurser på skolan, vilket rektorn har meddelat huvudmannen. Rektorn avslutar intervjun avseende detta med att säga att eftersom hon har delegerat beslut om åtgärdsprogram till specialpedagogen måste hon dubbelkolla att alla elever får det särskilda stöd de har rätt till.

***Motivering till föreläggande som ingripande***

Då Gislaveds kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**Trygghet och studiero*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att Gullviveskolan inte utformar utbildningen på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visar att det finns elever på skolan som inte är trygga. Även om skolan vidtar vissa åtgärder, som temaveckor och att initiera samarbete med polisen, visar utredningen att dessa åtgärder inte är tillräckliga för att skapa en trygg miljö för eleverna.

Skolinspektionen bedömer vidare att Gullviveskolan inte utformar utbildningen på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Utredningen visar att det inte är studiero på alla lektioner. Även om rektorn har vidtagit vissa åtgärder för att skapa studiero, som att handleda lärare och tillsätta lärarresurser, visar utredningen att dessa åtgärder inte är tillräckliga.

*Rättslig reglering*

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

## Trygghet

*Skolinspektionens utredning*

Flera elever berättar att det finns dagar då de känner sig trygga på skolan, men även dagar när de känner sig otrygga. En del av eleverna säger att de känner sig trygga på skolan, men att de känner sig rädda när de blir hotade. Om man blir hotad är man inte trygg, säger en elev. Några elever berättar att det finns platser på skolan som är mer otrygga än andra och de ger exempel på att framsidan är otrygg. Eleverna säger också att det sker slagsmål på skolan och att det nyligen upptäcktes att några elever har haft knivar med sig till skolan. Eleverna säger att om man tycker olika i något, säger andra elever till en att de ska slå en på rasten eller när man går hem. Andra elever säger att i deras klass bråkar man mer med ord. Någon elev säger att lärarna kämpar för att eleverna ska vara trygga, men att de ändå inte är trygga.

Lärarna säger att de inte anser att skolan är trygg för alla elever. Lärarna beskriver skolan som tuff, att det händer mycket och att konflikter mellan elever finns. Lärarna säger att de inte räcker till alla gånger. En lärare säger att elever slåss och bråkar på skolan. En annan lärare säger att det är väldigt mycket bråk och gängbildningar på skolan och att en stor kniv hittats på skolan. Lärarna säger att det inte sker någon uppföljning av trygghet. De säger att de tror att det inte heller finns några gemensamma åtgärder för att skapa trygghet. De åtgärder och diskussioner lärarna genomför sker på deras egna initiativ. Dessa åtgärder räcker dock inte till, säger lärarna, då det behövs fler vuxna på skolan eftersom de inte kan göra många olika saker samtidigt. Kommunens barn- och ungdomsnämnd är, enligt en lärare, kontaktad

gällande situationen på skolan och skolans fackliga företrädare har arbetat med detta. Skolans lärare har begärt möte med skolchefen, men fått till svar att förvaltningen inte kommer till skolan, utan att detta är rektorns ansvar, berättar en lärare. Lärare uppger att kontakter inleddes i november 2017, men att inga åtgärder är vidtagna från kommunens barn- och ungdomsnämnd. Brev daterat 11 juni 2018, avseende den ohållbara situationen har därefter skickats till kommunens barn- och ungdomsnämnd, bland annat från lärare i en årskurs, säger en lärare. Situationen gällande att det är otryggt och stökigt på skolan har fortsatt, säger en lärare. Problemet är att många elever går över gränserna, och att lärarna inte vet hur de ska handskas med detta. Som situationen är på skolan hinner de inte följa alla de rutiner som finns, säger läraren.

Elevhälsan säger att Gullviveskolan inte är trygg för alla elever. Personal i elevhälsan säger att det nog är både och när det gäller om elever känner sig trygga på skolan, och att det uppstår saker som exempelvis bråk och slagsmål på skolan. Omklädningsrum och skolbusshållplatsen är, enligt elevhälsan, områden där konflikter sker, och utifrån behov har det ibland varit vuxna med på bussresorna. Elevhälsan säger i intervjun att det finns ett trygghetsteam, där kuratorn, skolsköterskan och specialläraren ingår, på skolan. Detta team genomför enligt elevhälsan bland annat temaveckor och värdegrundsarbete. Elevhälsan säger att skolan, för att öka tryggheten, har många vuxna bland eleverna på rasten, arbetar med synen att det är allas elever och även arbetar på att skapa relationer. En annan åtgärd som skolan har vidtagit är att initiera ett samarbete med polisen. På fråga om insatserna gett avsedda effekter, svarar elevhälsans personal att det är svårt att se några effekter då de jobbat med detta i ett år.

Rektorn säger att skolan inte är trygg för alla elever. Rektorn säger att åtgärder är genomförda för att skapa trygghet, men att de inte har kunnat se några effekter av detta vid tiden för tillsynen. Rektorn säger i intervjun att skolan jobbar för att skapa en trygg skola, men att det inte är konfliktfritt på skolan.

## Studiero

### *Skolinspektionens utredning*

Eleverna säger att studieron varierar beroende på vilken lärare de har. Vid vissa lektioner, säger eleverna, kan de inte koncentrera sig så att de kan lära sig saker. Eleverna säger att det ofta är stökigt på lektioner med vikarier och nya lärare. Eleverna säger att lärarna pratar med eleverna om studieron och hur de ska göra för att det ska bli bättre, men att det inte hjälper alla gånger. Eleverna säger också att mycket tid går åt att prata om trygghet och studiero, så lärarna knappt hinner sätta igång med det som var tänkt på lektionen.

Flera lärare säger att elever inte har studiero på skolan och att studieron varierar mellan klasserna. En lärare säger att elever springer in på lektioner och stör undervisningen och att lärare ibland har fått slänga ut elever. Flera lärare säger att anledningen till variationen i studiero beror på vilken lärare som undervisar och på att vikarier inte klarar av att skapa studiero. Lärarna säger att lokalerna är trånga och att grupparbetsrum saknas, vilket kan leda till att studieron försämras. Lärarna säger

också att det saknas material för de yngre eleverna, där det finns många elever som har behov av lättare material och att detta också kan bidra till en sämre studiero. Lärarna säger att det inte sker någon uppföljning av studieron på skolan och att de inte tror att det finns några gemensamma åtgärder för att skapa studiero. De åtgärder och diskussioner lärarna genomför sker på deras egna initiativ. Dessa åtgärder räcker dock inte till säger lärarna, då det behövs fler vuxna på skolan eftersom de inte kan göra många olika saker samtidigt. Lärare säger att det finns ordningsregler på skolan och att de pratar med eleverna om studiero.

Elevhälsan säger att det skiljer sig mellan klasserna hur studieron är och att vissa klasser är stökigare. Vidare säger de att enkäter och samtal med elever har visat denna variation i klasserna gällande studieron. Enligt elevhälsan är vissa lärare sämre på att upprätthålla en god studiero. Elevhälsan säger att skolan inte har gjort något för att öka studieron, men diskussioner har förts på skolan för att förbättra studieron och ljudsystem har satts in för att lärarna inte ska behöva höja rösten.

Rektorn uppger att studieron inte är bra för alla elever. Elever går ibland runt och pratar högljutt på lektionerna, säger rektorn. På fråga om vad skolan har gjort för att skapa studiero, svarar rektorn att beroende på vilket problem det är så har skolan satt in insatser som exempelvis handlett lärare, pratat om strukturer på lektioner och förstärkt lärarresurser på klassnivåer. Rektorn säger att insatserna för att skapa studiero ibland har hjälpt och ibland inte.

#### Målinriktat arbetet för att motverka kränkande behandling

##### *Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det vid Gullviveskolan inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Utredningen visar att skolan inte har ett aktivt och systematiskt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Även om vissa åtgärder genomförs, visar utredningen att dessa åtgärder inte bygger på en analys av en skolövergripande kartläggning av de behov som finns på skolan. Åtgärderna vidtas inte heller i förebyggande syfte för att förhindra att kränkningar sker, utan snarare när händelser som kan anses utgöra kränkande behandling redan har inträffat.

##### *Rättslig reglering*

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Av skollagen framgår även att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa

åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Det framgår även av skollagen att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

#### *Skolinspektionens utredning*

Eleverna säger i intervjun att mobbning sker på skolan och att det ofta är gäng som går på enskilda elever och utsätter dem för mobbning. Flera elever säger att det sker mycket kränkningar på skolan. Någon elev säger att kränkningar sker på skolan varje vecka, men inte varje dag. Eleverna säger att det är främst på rasterna detta sker och trots att vuxna säger till fortsätter det. Flera elever säger att lärarna ibland pratar om kränkningar, men att det mest sker när något har hänt. Någon elev säger att vissa lärare pratar mycket om kränkningar och vissa lärare lite. Eleverna säger även att lärarna pratar med dem om hur de ska vara mot varandra och att de fått fylla i enkäter med frågor hur de upplever skolan.

På fråga om det finns något arbete mot kränkande behandling på skolan svarar majoriteten av intervjuade lärare att skolan inte har något uttalat skolövergripande arbete gällande kränkande behandling utan att de arbetar med detta i undervisningen. Lärare säger att de även arbetar för att motverka kränkande behandling genom rutiner i form av anmälan till rektor då det sker en kränkning och konsekvenser i form av en trappa. En lärare säger att skolans trygghetsgrupp arbetar övergripande med att motverka kränkande behandling i arbetet med att främja alla ska vara vänner med varandra och skapa mer gemenskap i det dagliga arbetet. Trygghetsgruppen gjorde en analys av skolans behov i form av en "brain storm", men detta arbete byggde inte på en kartläggning och analys av det faktiska läget på skolan, säger en lärare. På fråga om skolan arbetar generellt för att motverka kränkande behandling och om detta arbete genomförs utifrån en kartläggning och analys av denna, svarar lärare att de inte har gjort detta i år. Lärarna säger också att de inte vet om rektor följer upp kränkningar, men att de inte tror att det sker. Flera lärare säger att några lärare genomför "hemliga lappen" med elever i ett led att kartlägga elevers upplevda trygghet på skolan, men att det inte är implementerat i alla klasser. Enligt lärare hinner någon lärare inte genomföra "hemliga lappen" och någon lärare väljer att inte genomföra det. Vidare säger lärare att elevernas svar inte sammanställs och analyseras övergripande på skolan, utan att de stannar hos den undervisande läraren. Rektor tar enligt lärare heller inte del av elevernas svar på "hemliga lappen".

Elevhälsan säger att trygghetsgruppen arbetar med att motverka kränkande behandling och att det finns rutiner för kränkningar i de fall då kränkningar skett. Exempel på generella åtgärder för att motverka kränkande behandling på är enligt elevhälsan exempelvis en vecka med "alle man på gården", då alla vuxna ska vara ute

att skolan på rasten. Personal från elevhälsan säger även att det sker kartläggning på skolan, i arbetet med trygghet, genom hemliga lappar i klassen, bland annat för att mäta hur klassen mår. Elevhälsan säger att det genomförs enkäter och kartläggning av otrygga zoner för att ta reda på hur elever upplever tryggheten och studieron på skolan. Personal från elevhälsan säger vidare att rektorn tar del av genomförda kartläggningar. Utifrån de identifierade behoven har det framkommit att skolgården har behov av fler vuxna, då skolgården är uppdelad och svårövertvakad, samt att det i omklädningsrummet och busshållplatsen kan uppstå friktion mellan elever. En åtgärd i detta är fler vuxna ute, säger elevhälsan.

Rektorn säger att skolan arbetar för att motverka kränkande behandling genom att jobba förebyggande med en del gruppmöten som finns på skolan, där samtal sker med elever och vårdnadshavare. På fråga om det görs det någon kartläggning i skolans arbete mot kränkande behandling svarar rektorn att alla kränkningar dokumenteras och att man där kan se mönster och sätta in åtgärder i vissa klasser. Rektorn säger att det inte sker någon annan kartläggning i arbetet med att motverka kränkande behandling, mer än utifrån de incidenter som sker. Rektorn säger att det förekommer ett målinriktat arbete mot kränkande behandling på skolan utifrån de kränkningar som skett, men att ingen annan analys har skett i skolans arbete mot kränkande behandling.

I till Skolinspektionen inskickad dokumentation uppger rektorn att Gullviveskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är inte uppdaterad detta läsår då förvaltningen har ett nytt årshjul.

### **Motivering till föreläggande som ingripande**

Då Gislaveds kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

### **Grundläggande förutsättningar för skolenheten**

Säkerställa att eleverna deltar i utbildningen

#### *Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att Gullviveskolan inte säkerställer att alla elever deltar i den verksamhet som anordnas för den avsedda utbildningen. Av Skolinspektionens utredning framkommer att elever under skoltid lämnar ordinarie undervisning för att delta i kommunala musikskolans verksamhet.

#### *Författningsstöd*

Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

*Skolinspektionens utredning*

En elev berättar att hen har instrumentlektioner med den kommunala musikskolan och då missar samma skolämne varje vecka. Eleven säger att hen lämnar skolan under skoltid och promenerar till instrumentlektionen. Eleven säger även att hen ligger efter i just det ämne som eleven missar varje vecka.

Lärare säger att det inte finns något samarbete med kommunala musikskolan, utan att skolan får besked om de tider som eleverna ska spela sina instrument för lärare på kommunala musikskolan. Lärare säger fortsättningsvis att eleverna lämnar skolan för att spela sina instrument och att detta sker på samma sätt i alla skolor i kommunen. Lärare säger även att eleverna inte kompenseras för den förlorade undervisningstiden utan att eleverna själva, under eget ansvar, får ta igen skolarbetet vid elevens vallektionerna.

Rektorn säger att undervisningen för den kommunala musikskolan sker på skoltid och att skolan försöker genomföra detta med ett rullande schema, så att inte samma skolämne drabbas varje vecka. Rektorn uppger att eleverna inte får någon ersättningstid för frånvaro från ordinarie undervisning som eleverna missar då de deltar i den kommunala musikskolans verksamhet. Gällande de elever som deltar i musikskolans verksamhet på skoltid, säger rektorn att hon har svårt att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid.

*Elevhälsa**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Gullviveskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Skolinspektionens utredning visar att det arbete som elevhälsan på Gullviveskolan främst arbetar med är åtgärdande på individnivå. Vidare visar utredningen att psykologen inte deltar i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan.

*Författningsstöd*

Av skollagen framgår att det för elever i grundskolan ska finnas en elevhälsa, som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vidare framgår av skollagen att elevhälsan främst ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot målen ska stödjas.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den hjälp de behöver.

*Skolinspektionens utredning*

Eleverna säger att de tillfällen kuratorn är ute i klasserna är de tillfällen då kuratorn hämtar någon elev. Skolsköterskan har enligt eleverna aldrig varit ute i klasserna och pratat med hela klassen.

Lärarna säger att elevhälsoteamet främst "släcker bränder" och att elevhälsan inte hinner med något förebyggande eller hälsofrämjande arbete utifrån de stora behov som finns på skolan. Lärarna säger vidare att kuratorn och skolsköterskan inte är ute i klasserna.

Representanter för elevhälsan säger att de kompetenser som finns i elevhälsan vid Gullviveskolan är rektorn, biträdande rektorn, skolsköterska, kurator, speciallärare och specialpedagog. Vidare säger de att en skolpsykolog inte medverkar i skolans elevhälsoteam, utan endast är inne på konsultbasis i individärenden. Elevhälsoteamet säger i intervjun att de försöker arbeta förebyggande, men att vid uppstarten av denna termin har det blivit extremt mycket arbete med att "släcka bränder". De säger vidare att de önskar arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande, men att det är akuta åtgärder som tar mest tid i dagsläget.

Rektorn uppger att elevhälsan har tillgång till alla kompetenser, men att skolpsykologen inte är på skolan kontinuerligt. Rektorn uppger att alla kompetenser förutom skolpsykologen medverkar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Skolpsykologens tid räcker inte till för ett övergripande arbete, utan skolpsykologens tid går åt till individärenden, säger rektorn. Rektorn säger att elevhälsans tid inte räcker till för ett förebyggande arbete, samt att elevhälsan vill arbeta mer förebyggande men hamnar i individärenden.

### ***Motivering till föreläggande som ingripande***

Då Gislaveds kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

### **Styrning och utveckling av verksamheten**

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

#### *Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet vid Gullviveskolan. Utredningen visar att rektorn inte följer upp eller dokumenterar skolenhetens resultat i relation till de nationella målen. Utredningen visar vidare att rektorn inte genomför någon analys av kunskapsresultaten eller av resultaten avseende trygghet och studiero och inte heller beslutar om utvecklingsåtgärder baserade på en sådan analys. Slutligen visar utredningen att rektorn inte planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder baserade på skolenhetens samlade resultat och inte heller genomför sådana åtgärder.

#### *Författningsstöd*

Av skollagen framgår att rektorn har ansvar för att genomföra ett kvalitetsarbete på skolenheten. Rektorn ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Vidare har rektorn ansvar för att kvalitetsarbetet genomförs under

medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Vidare framgår av skollagen att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls. Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras och om det framkommer brister i samband med uppföljning ska huvudmannen vidta nödvändiga åtgärder. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare, ansvaret för skolans resultat. Vidare har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

#### *Skolinspektionens utredning*

När Skolinspektionen frågar om lärarna kan beskriv skolans kvalitetsarbete svarar de att de inte kan det. Lärarna säger att det systematiska kvalitetsarbetet kan ifrågasättas eftersom de inte vet vad som ska göras, vilka behov som finns eller vilka åtgärder som behöver vidtas skolövergripande. De uppger att de inte följer upp kunskapsresultaten förutom nationella proven, men att resultaten för nationella proven dock inte följdes upp i våras. Lärarna säger också att de inte vet om rektorn följer upp trygghet, studiero och kränkningar, men att de inte tror att det sker. Lärarna uppger att de inte är involverade i ett kvalitetsarbete. Lärarna säger vidare att de inte får någon återkoppling av kunskapsresultaten och att de inte har sett något dokumenterat kvalitetsarbete. Lärarna har inte heller sett någon dokumentation kring värdegrundsarbetet, men de säger att det är möjligt att detta sker i elevhälsan eller trygghetsgruppen.

Elevhälsan säger att de inte är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet på skolan.

Rektorn uppger att hon inte kan säga att skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete avseende kunskapsresultat eller värdegrundsarbete. Rektorn säger att hon försöker bygga upp rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet och att de är i startläget på skolan när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn säger att hon inte följer upp kunskapsresultaten och inte har analyserat betygsresultat. På fråga om hur rektorn följer upp värdegrundsarbetet, svarar hon att ingen sammanställning eller analys är gjorda avseende värdegrundsarbetet. Rektorn uppger att det sker screeningar på skolan gällande kunskapsnivåerna, men säger att hon inte har gjort någon sammanställning eller analys av något screeningresultat. Dock säger rektorn att de utifrån screeningen kom fram till att de behöver arbeta mer med läsförståelse på skolan. Utifrån muntliga diskussioner kom skolan fram till att lärarna individuellt ska arbeta med värdegrundsarbete istället för med en skolövergripande modell. Detta kom de fram till utan analys av ett faktiskt resultat, säger rektorn. På fråga om hur trygghet och studiero följs upp på skolan uppger rektorn att hon har enkätsvaren från årskurs 5. Eleverna i årskurs 4 och årskurs 6 har enligt rektorn inte svarat på en elevenkät. Enkätsvaren från elevenkäterna i årskurs 5 har, enligt rektorn, diskuterats muntligen på skolan men ingen sammanställning eller analys har genomförts.

#### ***Motivering till föreläggande som ingripande***

Då Gislaveds kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**Ytterligare brist**

## Språkval

*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Gullviveskolan inte erbjuds språkval i enlighet med författningarna. Skolinspektionens utredning visar att eleverna endast erbjuds spanska, franska och tyska och inte får möjlighet att som språkval välja engelska eller svenska. Att rektorn uppger att det ges information om möjligheten att som språkval läsa svenska eller engelska och att det fanns möjligheter att välja detta förra våren föranleder ingen annan bedömning, eftersom intervjuer med elever, lärare och personal från elevhälsan visar att elever inte får välja dessa språk inom ramen för språkval.

*Författningsstöd*

Enligt skollagen ska undervisningen även erbjuda moderna språk som ska erbjudas till varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. Enligt skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska även sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 §, som språkval välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk. Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i är ett nationellt minoritetsspråk.

*Skolinspektionens utredning*

Eleverna säger att de inte kan välja extra svenska och engelska när det gäller språkval. Modersmål kan man välja efter skoltid, men inte välja som språkval, säger en elev.

Lärare säger att eleverna bara kan välja spanska, franska och tyska som språkval. Inga andra språk erbjuds, säger lärare. En lärare berättar vidare att det finns en elev som ville läsa engelska, men som inte fick göra det då detta alternativ sedan inte finns i högstadieskolan.

Representanter från elevhälsan säger att spanska, tyska och franska finns som val gällande språkval och att det finns ett beslut om att svenska och engelska inte erbjuds från start till eleverna. I årskurs 6 är det mer av känna på angående språk, säger en representant för elevhälsan. Man vill att eleverna ska välja ett av språken spanska, tyska eller franska och prova på detta. Det finns många elever som önskar svenska och engelska, men de får hårda ut, säger en representant för elevhälsan, eftersom det inte finns möjlighet att välja svenska och engelska i årskurs 6. Gällande modersmål,

informerar inte elever om att detta finns som alternativt språkval, säger representanter från elevhälsan.

Rektorn säger att spanska, franska och tyska kan väljas som språkval. På fråga om vilken information som ges angående språkval, uppger rektorn att det i en liten textdel, på det dokument som eleverna får inför val av språkval, står att man kan välja svenska, engelska, teckenspråk eller modersmål. Man kunde välja exempelvis svenska och engelska i våras, uppger rektorn.

#### Elevers val

##### *Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att Gullviveskolan inte erbjuder elevers val i enlighet med författningarna. Utredningen visar att eleverna på skolan inte erbjuds ett allsidigt urval av ämnen som elevers val och att eleverna under tid för elevers val måste göra färdigt sådant skolarbete som de, enligt lärares instruktioner, inte har hunnit med under ordinarie lektioner.

##### *Författningsstöd*

Enligt skollagen ska det, utöver de ämnen som undervisningen i grundskolan ska omfatta, även finnas elevers val. Elevers val syftar till att fördjupa och bredda elevers kunskaper inom ett eller flera ämnen. Av skolförordningen framgår att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevers val.

##### *Skolinspektionens utredning*

Eleverna säger att de får lappar av läraren med vad de ska arbeta klart med på elevers val. Flera elever säger att läraren skriver ner olika saker som de behöver göra när det är elevers val. Sedan, när de har gjort klart det, får de välja mellan olika saker, säger en elev. Elever uppger att man måste vara färdig med allt det som läraren har sagt att man ska göra, innan man får välja.

Lärare säger att elevers val används för att eleverna ska kunna komma ikapp. Lärare säger att de även har läxhjälp på elevers val.

Rektor säger att eleverna måste göra färdigt oavslutat skolarbete på elevers val, vilket rektorn säger att hon inte tycker är riktigt rättvist. Det är inte elevers val som det är tänkt på skolan, då eleverna ofta inte kan fördjupa sig i det ämne de är intresserade av, säger rektorn.

#### **Motivering till föreläggande som ingripande**

Då Gislaveds kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

### Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gislaveds kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

### Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gislaveds kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

**X** Kerstin Martinsson

---

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

**X** Vivianne Majoros Wastrell

---

Föredragande

Signerat av: Vivianne Majoros Wastrell

### Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

### Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Gullviveskolan

## **Fakta om Gullviveskolan**

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Gislaveds kommun under hösttermin 2018. Gullviveskolan besöktes av Skolinspektionen den 20 november 2018 och den 21 november 2018.

Gullviveskolan är en skolenhet med årskurserna 4 – 6. I varje årskurs finns det sex parallellklasser. Skolenheten ligger i tätorten Gislaved. Totalt går det 418 elever på skolan vid Skolinspektionens besök. Lärarna är indelade i enheter och i varje enhet finns det även arbetslag bestående av lärare i två klasser.

### **Måluppfyllelse**

Nationell statistik visar att genomsnittlig betygspoäng i årskurs 6 har varit 11,7 läsåret 2017/2018. Eleverna i årskurs 6 når högst resultat i ämnet idrott- och hälsa, där den genomsnittliga betygspoängen är 13,9. Lägst måluppfyllelse är det i ämnet svenska som andraspråk, med en genomsnittlig betygspoäng på 7,3. Andelen elever samma år som gick ut med minst godkänt i alla ämnen är 67,6 procent.